

GP3MP_MGP Metodika galerijní pedagogiky, jaro 2014

Vyučující: Mgr. Bc. Alice Stuchlíková, Ph.D.

Spracovala: Mária Ťažká

Téma: Sprostredkovanie pamiatok(sprostredkovanie hradov, zámkov, kostolov, kaplniek a iných)

Kultúrne pamiatky sú dôležitou súčasťou ľudského života a kultúry, spoluvytvárajú našu identitu a podieľajú sa na tvorbe spoločnosťou uznávaných a rešpektovaných hodnôt . Sú to také ľudské výtvyry, ktoré majú určitú trvalú hodnotu, a vládne u nich všeobecný spoločenský konsenzus o tom, že je nutné ich zachovať a chrániť pre ďalšie generácie ako doklad historického vývoja spoločnosti, významných historických udalostí a tvorivých schopností ľudstva . Ďalším cieľom zachovania a sprostredkovania kultúrnych pamiatok je ich podiel na rozvoji kultúry, vedy a vzdelávania(skrz rôzne edukačné programy) , formovaní tradícií vlastenectva, na estetickvej výchove, a tým prispievajú k ďalšiemu rozvoju spoločnosti. Kultúrne pamiatky sú súčasťou kultúrneho dedičstva. Jeho prostredníctvom na seba z generácie na generáciu prenášajú materiálne i duchovné hodnoty, vytvorené za celú existenciu ľudstva. Sú zdrojom vzdelanosti, kultivovanosti občanov, napomáhajú vytváraniu ich spolupatričnosti s občanmi,, regiónmi i štátom, spoluvytvárajú pozitívny obraz republiky v zahraničí . Významne sa podieľajú aj na ekonomike Českej republiky, pretože predstavujú základné podmienky prosperity turistického priemyslu. Kultúrne dedičstvo zvyšuje kvalitu života a je neoddeliteľnou súčasťou trvalo udržateľného rozvoja a podmienok stability spoločnosti.Umenie regeneruje spoločnosť, interpretuje poznanie, utvára životný štýl, je zdrojom zábavy, predmetom aktivít voľného času. Tento voľný čas väčšinou ľudia v prípade záujmu o kultúru vyplňajú práve návštevou rôznych pamiatkových inštitúcií, hradov, zámok, kostolov, rôznych kaplniek. Prostredie našej krajiny priťahuje mladých ľudí, ktorý majú záujem obnovovať zničené pamiatky a sprostredkovať ich ostatným ľuďom a takýmto spôsobom dopomôcť k obnove pamiatky, krajiny a cestovného ruchu. Ako som už spomenula, ako pamiatkovú starostlivosť môžeme označiť sústavu činností a opatrení smerujúcich k zachovaniu kultúrnych pamiatok a ich organickému začleneniu a snahe stať sa súčasťou života občanov. Pamiatková starostlivosť v sebe zahŕňa mnoho faktorov, mimo iné aj zabezpečovanie potrebných odborných právnych predpokladov o zachovanie kultúrnych pamiatok a rozvíjanie ich spoločenských funkcií . Medzi právne predpoklady výkonu pamiatkovej starostlivosti možno zaradiť činnosti administratívne, organizačné , ekonomické a iné. Pamiatková starostlivosť je súčasťou sprostredkovania týchto pamiatok, pretože

starostlivosť o kultúrne pamiatky a ich ochrana je uskutočňovaná vo verejnom záujme. Za obnovu pamiatok sa považuje údržba, oprava, rekonštrukcia, reštaurovanie a samozrejme následné sprostredkovanie tejto pamiatky, ktoré je v dnešných dňoch až alarmujúco dôležité. Pretože Ochrana kultúrnych pamiatok je verejným záujmom, je preto nevyhnutné, aby sa štát podieľal na financovaní starostlivosti o tieto kultúrne pamiatky. Formy finančnej pomoci potom môžeme rozdeliť do dvoch kategórií, na priamu a nepriamu. Medzi priamu finančnú pomoc možno zaradiť tú, ktorá pochádza z komunálnych rozpočtov, ďalej zo zdrojov plynúcich zo štátneho rozpočtu a ostatných zdrojov (ako sú napríklad dary, sponzorstvo alebo príjmy z vlastnej hospodárskej činnosti). Zvláštnym zdrojom finančnej pomoci je Štátny fond kultúry Českej republiky. Pod nepriamu finančnú pomoc patri bezplatná odborná pomoc a rôzne daňové výhody. Finančná pomoc je pamiatkam podávaná prostredníctvom rôznych programov, ktorými sú napríklad: program regenerácie mestských pamiatkových rezervácií mestských pamiatkových zón, program záchrany architektonického dedičstva, program starostlivosti o dedinské pamiatkové rezervácie, dedinské pamiatkové zóny, krajinné pamiatkové zóny ako aj program reštaurovanie huteľných kultúrnych pamiatok. Situácia v poskytovaní príspevku na zachovanie a obnovu kultúrnych pamiatok je taká, že ju môže poskytnúť ministerstvo kultúry prostredníctvom krajských a okresných úradov, no ich výška a množstvo je úplne nedostačujúce. Financie poskytnúť môže tiež mesto, Fond Pro Slovakia a Pamiatková inšpekcia. Nedostatok financií je hlavným problémom pamiatkovej starostlivosti na Slovensku. Na jednej strane je potrebné stimulovať vlastníkov pamiatok k ich ochrane a údržbe finančnými úľavami. Na strane druhej existuje dostatok financií u rôznych súkromných vlastníkov a firiem, ktoré vďaka nim jednak presadia sporné rozhodnutia a jednak nie je pre nich absolútne žiadny problém zaplatiť "smiešnu" pokutu za porušenie zákona, takže k jeho porušovaniu nezriedka dochádza. Kultúrne a prírodné dedičstvo je neoceniteľným a nenahraditeľným vlastníctvom každého národa, ale aj celého ľudstva. Strata spôsobená chátraním alebo zmiznutím ktorejkoľvek z týchto najvzácnejších hodnôt znamená ochudobnenie dedičstva všetkých národov sveta.

Literatúra:

KROUPA, Jiří. *Metody dějin umění: metodologie dějin umění*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010, 343 s. ISBN 9788021053151

GOMBRICH, E. *Příběh umění*. Vyd. v češtině 2. (rev.), v Mladé frontě a Argu 1. Praha: Mladá fronta, 1997, 683 s. ISBN 8020406859.

